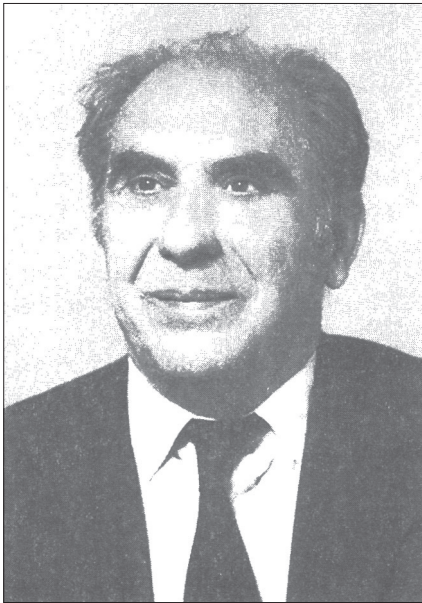

ВЕСЕЛИН ЂУРЕТИЋ

Веселин Ђуретић, научни саветник, рођен је 17. маја 1933. у Мојановићима (Црна Гора). Основну школу завршио је у Голубовцима, средњу у Никшићу, Филозофски факултет (1961) у Сарајеву. Постдипломске студије је завршио у Београду, где је и магистрирао – 1965. Докторирао је на Сарајевском универзитету 1969, на теми „Народна власт у БиХ 1941–1945“. Завршио је и међународну специјализацију из совјетске историје на МГУ у Москви, 1965/1966. године.

Радио је четири године као учитељ у Црној Гори. Године 1961. запослио се у Институту за раднички покрет, касније

Институт за историју у Сарајеву. Одатле прелази у Београд 1971. у Институт за савремену историју, а од 1981. у Балканолошки институт САНУ. У почетку се бавио националном историјом новијег времена, а по преласку у Београд историјом међународних односа Југославије.

О драматичним догађајима у Југославији крајем осамдесетих и деведесетих година држао је предавања на више универзитета, како на Западу, тако и на Истоку (1988. у америчком Конгресу; 1989. разговарао са званичницима у Аустралији; уочи рата 1991. говорио на научној трибини у Берлину; на више трибина у Русији говорио о српско-руским односима; о његовим предлозима расправљало се у руској Државној думи). Био је ангажован у раду Друштва српско-

-руског пријатељства, као његов дугогодишњи председник, са чије платформе је „дозивао“ Русију из идеологизаторског сна, у нади да ће помоћи угроженом српству. После егзодуса Срба из Хрватске обраћао се многим светским лидерима са написима који су били и својеврсни елаборати о српском и југословенском проблему.

Објавио је 9 књига и око 100 студија и чланака. Члан је Руске академије хуманитарних наука у Санкт Петербургу. За књигу *Разарање српства у XX веку* добио је признање Српске књижевне задруге, а за књиге *Савезници и југословенска ратна драма* награду „Слободан Јовановић“. Добитник је Ордена Његоша првог реда Републике Српске. Сенатор је Републике Српске.

БИБЛИОГРАФИЈА

МОНОГРАФИЈЕ

1. *Народна власт у БиХ 1941–1945*, Народна књига, ИСИ, Институт за историју Сарајево, Сарајево 1981, 1–360.

2. *Влада на беспућу* (Интернационализација југословенских противрјечности на политичкој позорници Другог свјетског рата), Народна књига Београд – ИСИ Београд, 1982, 1–314 (прво издање).

3. *Влада на беспућу* (друго допуњено издање), Београд 1983, 1–322.

4. *Saveznici i jugoslovenska ratna drama* (Između nacionalnih i ideoloških izazova), knj. I, Balkanološki institut SANU – Narodna knjiga, Beograd 1985, 1–296.

5. *Saveznici i jugoslovenska ratna drama* (Prestrojavanja u znaku kompromisa), knj. II, Balkanološki institut SANU – Narodna knjiga, Beograd 1985, 1–277.

– друго латинично издање (1985. године),

– треће латинично непромењено издање, Београд 1986,

– четврто ћирилско допуњено издање, I (1–394), II (1–420), Брауншвајг 1987,

– пето ћирилско знатно допуњено издање (са неколико стотина нових страна), I (1–547), II (1–567), Београд 1992.

6. *Kosovo u mreži političkih manipulacija*, New York 1989, 1–65. Брошура која у прилогу садржи реч на hearingу (саслушању) у америчком Конгресу, одржано 1988. године.

7. *Разарање српства у XX веку*, Балканолошки институт САНУ – Култура, Београд 1992, 1–392 (два издања).

8. *Demolition of Serbs in the 20th Century*, Great Lakes Graphic INC., Chicago 1994, 1–484. Допуњено америчко издање претходног српског.

9. *Насиље над српским устанком* (Опсене народа у име „Русије и комунизма“), Балканолошки институт САНУ – Наука, Београд 1998, 1–424.

10. *Употреба Русије и Запада* (Обмане савезника зарад великохрватске политике), Балканолошки институт САНУ – Наука, Београд 1998, 1–518. Одмах је уследило истоветно друго издање, с тим што се као нови суиздавач појављује Академија наука и умјетности Републике Српске.

11. *Идеологичке претпоставке грађданске војне в Југославији 1991–1995. Запад и Русија на путу разрешења кризе в Југославији в 20. веке*. От обмана и манипулацији о „великосерској гегемонији“ – к америкаанском у резгрому „сербског оплота“ Русије (у штампи).

СТУДИЈЕ, ЧЛАНЦИ, ПРИКАЗИ

1962

12. *Proslava 1. maja u BiH 1942*, Pregled 5–6, Sarajevo 1962, 305–325.

1964

13. *Prvi organi narodne vlasti u Hercegovini*, Vojnoistorijski glasnik 6, Beograd 1964, 3–25.

1965

14. *Stvaranje prvih organa narodne vlasti u zapadnoj Bosni*, Prilozi 1, Sarajevo 1965, 251–299.

15. *Теоријско-методолошки проблеми савремене историографије* (осврт на нека дјела), Социјализам 1, Београд 1965, 117–123.

16. *Pitanja političke strukture NOR-a*, Prilozi 1, Sarajevo 1965.

1966

17. *О „Предлогу студијског пројекта за историју СФРЈ“*, Prilozi 2, Sarajevo 1966, 395–402.

1967

18. *Seljaštvo u februarској i oktobarsкој revoluciji*, Prispевки за zgodovino delavskega gibanja 1–2, Ljubljana 1967, 75–107.

19. *Неке карактеристике совјетске историографије о Октобру и совјетском друштву*, Историјски записи 4, Титоград 1967, 745–763.

1969

20. *Neka pitanja odnosa nacionalne i klasne komponente NOR*, Prilozi 4, Sarajevo 1969, 457–470.

21. *Карактеристике устанка 1941. у Црној Гори и БиХ* (паралела), Историјски записи 1–2, Титоград 1969, 333–362.

22. *Stvaranje i razvitak organa narodne vlasti u istounoj Bosni*, Vojnoistorijski glasnik 1, Beograd 1969, 9–45.

23. *Odnos nacionalne i klasne komponente NOR-a*, „Istorijske pretpostavke republike BiH“, Prilozi 4, Sarajevo 1969, 457–470.

24. *Национално у устанку Црне Горе и БуХ* (есеј), Овдје 2–3, Титоград 1969.

25. *Obnavljanje i konstituisanje elemenata revolucionarno-demokratskog sistema u Hercegovini i istounoj Bosni u vrijeme bitke na Sutjesci*, Neretva–Sutjeska 1943, Beograd 1969, 528–540.

1970

26. *Organi narodne vlasti u BiH između prvog i drugog zasjedanja ZAVNOBiH-a*, Prilozi 6, Sarajevo 1970, 149–175.

27. *Klasno u nacionalnom, Klasno i nacionalno u suvremenom socijalizmu*, Naše teme 2, Zagreb 1970, 280–295, 701–703.

28. *U predvečerje Oktobra* (istorijski esej), Mostovi 5/1970.

29. *Класно и национално у НОР* (теоријски концепт), Овдје, новембар 1970.

30. *O historiografiji NOR-a*, Lica 29, Sarajevo 1970.

1971

31. *Зета у црногорском устанку 1941*, Историјски записи 1–2, Титоград 1971, 103–123.

32. *Црногорске специфичности у југословенској устаничкој драми*, Гласник цетињских музеја 4, Цетиње 1971, 101–111.

33. *Karakteristike prvih organa narodne vlasti u BiH*, Pregled 1, Sarajevo 1971, 635–647.

1972

34. *Neki elementi konstituisanja revolucije u nas*, Gledišta 2, Beograd 1972, 267–285.

35. *Istoriografija i revolucija*, Gledišta 1, Beograd 1972, 10–17.

1973

36. *Regionalne specifičnosti prvih organa narodne vlasti u BiH, 1941. godina u istoriji naroda BiH*, Sarajevo 1973, 317–326.

37. *Неке устаничке специфичности у свијетлу спољних фактора*, Развијот и карактеристикете на народноосвободителните војна и револуција во Македонија, Скопје 1973, 316–328.

38. *Teorijsko-metodološki smisao odnosa klasnog i nacionalnog u NOR, Politički život Jugoslavije 1914–1945*, Treći program Radio Beograda, 1973, 583–599.

39. *Национално питање у свјетлости АВНОЈ-а*, Друго засиједање АВНОЈ-а, Завод за издавање уџбеника и наставних средстава, Београд 1973, 61–68.

40. *O knjizi „Istorija Jugoslavije“*, Gledišta 3, Beograd 1973, 300–306.

1975

41. *Djelatnost organa narodne vlasti u BiH u oblasti poljoprivrede i ishrane u periodu između drugog i trećeg zasjedanja ZAVNOBiH-a*,

Glasnik Arhiva i Društva arhivskih radnika BiH XIV–XV, Sarajevo 1974/1975, 63–85.

42. *Predgovor XXVII tomu Sabranih djela V. I. Lenjina*, Beograd 1975, 7–20.

43. *Lenjin u Oktobarskoj revoluciji*, Savremeno doba i njegova ideologija 3, Titograd 1975, 101–133.

1976

44. *Socijalno-zdravstvena i kulturno-prosvjetna djelatnost organa narodne vlasti između drugog i trećeg zasijedanja ZAVNOBIH-a*, Godišnjak Društva istoričara BiH XXI–XXVII, Sarajevo 1976, 239–267.

45. *Стојадиновић у британском егзилу*, Историјски записи 1, Титоград 1976, 43–62.

46. *Neki teorijsko-metodološki problemi NOR-a*, Prilozi za istoriju socijalizma 10, Beograd 1976, 364–408, 421–424.

47. *Патриотска и револуционарна функција наше историјске свијести*, Патриотизам и револуционарне традиције, Београд 1976, 21–27.

1977

48. *Mogućnosti istorijske sinteze*, Istorija i savremeno društvo, Treći program Radio Beograda 32, 1977, 122–125.

49. *Stvaranje AVNOJ-a*, Borba, Beograd, 30. III 1977.

1978

50. *Saveznička vazduhoplovna baza kod Zadra 1944*, Zbornik Instituta za historiju radničkog pokreta Dalmacije, Split 1978, 683–694.

51. *Britanske ratne vizije albanske budućnosti*, Vojnoistorijski glasnik 2, Beograd 1978, 79–113.

52. *Неке карактеристике револуционарне стратегије КПЈ 1941*, Зборник Наставничког факултета, Никшић 1978.

53. *О историјској синтези НОР-а*, Историјски гласник 1–2, Београд 1978, 59–63.

1979

54. *Лондонски одједи устаничких збивања у Црној Гори 1941*, Дурмиторска партизанска република, Титоград 1979, 281–295.

55. *Осврт на активност КПЈ у међуратном периоду*, Марксизам–самоуправљање–образовање, Никшић 1979, 139–165.

56. *Основни правци реализације националног концепта КПЈ у међуратном периоду*, Марксизам–самоуправљање–образовање, Никшић 1979, 165–178.

57. *Особености југословенске социјалистичке револуције*, Марксизам–самоуправљање–образовање, Никшић 1979, 183–205.

1981

58. *Црногорски индивидуалитет у контексту неких новијих југословенских друштвено-историјских збивања*, Пракса, Титоград 1981, 137–147; Исто, Политика, Београд, јун 1981.

59. *Sklad i nesklad tradicije i inovacije u oslobodilačkom ratu naroda Crne Gore 1941–1944*, Jugoslovenski istorijski časopis 1–4, Beograd 1981, 205–235.

60. *Neka pitanja sklada i nesklada tradicije i revolucije u ustanici-ma 1941*, Tokovi 17, 1981.

1982

61. *Jugoslovenska izbjeglička vlada i pitanje Bugarske 1941–1944*, Jugoslovensko-bugarski odnosi u 20. veku, ISI, Beograd 1982, 221–250.

62. *Савремени друштвено-политички оквири и злоупотребе историјских извора*, Политика, Београд, 9. I 1982.

1983

63. *Granica prema Italiji u odnosima između jugoslovenske i britanske vlade 1942–1944*, Pazinski memorijal 12, Pazin 1983, 79–90.

64. *O historiografiji BiH*, Savjetovanje o istoriji BiH 1945–1982, Sarajevo 1983, 159–162.

65. *Концепције рјешавања националног питања у социјалистичком радничком покрету*, Национално питање и југословенски федерализам, Институт за политичке студије, Београд 1983, 76–141.

1984

66. *Liberalizam i socijalizam* (tri diskusije), Beograd 1984, 120–124, 126–129, 248–249.

1988

67. *Savremeni kosovski problem i manipulacije sa zapadnom javnošću*, U. S. House of Representatives Foreign Affairs Subcommittee on Human Rights, April, 27. 1988, Washington D. C.

1989

68. *Косово и Метохија у Југославији*, Косово и Метохија у српској историји, Београд 1989, 301–361 (објављено и на немачком, енглеском и италијанском).

69. *The Exodus of the Serbs from Kosovo in the Twentieth Century and its Political Background*, Migrations in Balkan History, Belgrade 1989, 131–147.

70. *Политичко-историјско залеђе трагедије косовско-метохијских Срба у периоду после Другог светског рата*, Косовска битка 1389. и њене последице, Београд 1989, 183–201 = *Der politisch-historische Hintergrund der Tragödie der Serben aus Kosovo und Metohija in der Periode nach dem Zweiten Weltkrieg*, Kosovska bitka 1389. i njene posledice, Beograd 1989, 413–433.

1991

71. *Српски устанци 1941. године – Обмане и заблуде савезника*, Balcanica XXII, Београд 1991, 179–193.

1992

72. *Антисрпске употребе стаљинистичког медијума*, Catena Mundi, Београд 1992, 856–864.

73. *Политичка идеологија XX века и српско етничко биће*, Срби у европској цивилизацији, Београд 1992, 64–70.

1993

74. *Political Ideologies of the XXth Century and Serbian Ethnic Being*, Serbs in European Civilization, Београд 1993, 65–72.

1994

75. *Antisrpske upotrebe „Rusije“*, Balcanica XXV, Београд 1994, 205–224.

76. *In memory of general Draža Mihailović* (The Speech of the Commemorative Gethering in Chicago Marking the 100 Year Anniversary of Birth of D. M.), Balcanica XXV/1, Београд 1994, 317–321.

1995

77. *Политичко-историјске претпоставке актуелне ратне драме у БиХ*, Зборник „БиХ од средњег века до наших дана“, Београд 1995.

78. *Совјетско–британско игнорисање српске егзистенцијалне ситуације и ћорсокак четничке политике*, Balcanica XXVI, 1995.

79. *Титовска антисрпска употреба пролетерског интернационализма*, Педесет година победе над фашизмом, Београд 1995.

1996

80. *Soviet and British Neglect of the Serbian Situation*, Balcanica XXVII, Belgrade 1996, 201–215.

81. *Срби и стаљинска политика*, Европа и Срби, Историјски институт САНУ, Београд 1996, 489–500.

82. *Фаталне бреше српске националне политике*, Даница, Београд 1996, 351–357.

83. *The Civil War 1941–1945: The Conflict between National and International „Realism“*, South Slav Journal 17/3–4, 1996, 97–105.

1999

84. *Позадина послератног српског страдања на Косову и Метохији*, Православни мисионар 3, 1999, 25–35.

2000

85. *The Dayton Agreement – Assumptions and Consequences (Contributions to the Historical Determination)*, Serbian Literary Magazine 1–2, Belgrade 2000, 54–79.

86. *Развијање и његовање српске духовности*, Развијање и његовање српске духовности и традиција у ВРС и целокупном систему Републике Српске, Бања Лука 2000, 107–117.

87. *Антисрпска употреба црногорствујућих у XX веку*, Слово о Црној Гори – Узданица јужног српства, Подгорица 2000, 163–208.

ВАЖНИЈА ПРЕДАВАЊА У ИНОСТРАНСТВУ

Југословенска 1941. година, одржано у Институту за славистику и балканистику АН СССР, 26. јула 1971, штампано у „Просветном раду“, бр. 15, октобра 1971.

Српски проблем у послјератној Југославији, предавање одржано на српским исељеничким трибинама јуна и јула 1986. у Монреалу, Кливленду, Торонту, Елизабету, Њујорку, Виндзору, Чикагу, Милвокију, Лос Анђелесу и Сан Франциску.

Косовски проблем и антисрпске обмане западног свијета, одржано јула 1986. у Торонту и Чикагу.

Српска ратна трагедија и послјератне антисрпске симетрије, одржано на српским и мешовитим исељеничким трибинама маја 1988. у Торонту, Кливленду, Чикагу, Лос Анђелесу и другим градовима.

Егзодус Срба са Косова и Метохије у 20. вијеку, на Универзитету у Санта Барбари, априла 1988.

Косово и садашњи српски ослободилачки (антититоистички) покрет у Југославији, одржано у Њујорку, Чикагу, Питсбургу, Торонту, Гери и другим градовима, у лето 1988.

Српска „антибироократска револуција“, одржано јула 1988. на српској трибини у Лондону и Бирмингему.

Међународни оквир косовског проблема, одржано јула 1988. на трибини Америчко-српског клуба интелектуалаца у Чикагу.

Егзодус Срба са Косова и Метохије у послјератном периоду, одржано у Чикагу јуна 1988, у Клубу америчких интелектуалаца.

Југословенска идеја некада и данас, одржано марта 1989. у Институту „Аугуст Бебел“ у Берлину.

Антисрпска симетрија четници – усташе, одржано марта 1989. у Минхену и Дизелдорфу.

Манипулативно залеђе око књиге „Савезници и југословенска ратна драма“ одржано јуна 1989. у Цириху.

Антисрпске употребе идеолошки опијене стаљинске Русије, одржано априла 1989. у Институту за славистику и балканистику АН СССР.

Најновија српска трагедија на Косову и Метохији, одржано на Историјском факултету Универзитета „Ломоносов“ у Москви, априла 1989.

Српска егзистенцијална дијалектика и руски фактор, одржано на Универзитету „Ломоносов“, априла 1989.

Политичко-историјско залеђе трагедије косовско-метохијских Срба, Химелстир, октобра 1989.

Српска егзистенцијална дијалектика 1941–1945. и послјератне антисрпске манипулације, одржано на Маквори Универзитету у Сиднеју, новембра 1989.

Косово у орбити антисрпских политичких игара, одржано на Универзитету у Камбери, децембра 1989.

Данашњи косовски проблем, одржано децембра 1989. у Сиднеју, Бризбену и Аделаиду, 1989.

Однос националне и револуционарне димензије српске ратне стварности, одржано у децембру 1989. у Мелбурну, Камбери и другим градовима.

Велико српско раскриће, предавање одржано на грчко-српском скупу у Берлину, 29. XI 1992.

Актуелна југословенска драма и међународне манипулације, предавање на српско-грчко-енглеском скупу у Перту, крајем јула 1993.

Југословенска драма и старе историјске и политичке претпоставке, предавање на Универзитету у Камбери, 25. VII 1993.

Једно виђење историјског раскрића словенских народа и нове могућности словенског заједништва, реферат одржан на Конгресу словенских народа у Москви, 3. априла 1994, објављен у „Политици“, 1995.

Идеолошко-политичке странпутице српске политике у светлости расплета актуелне ратне драме, уводни реферат на националном саветовању о могућности српског уједињења, одржаном у Београду, 10. децембра 1994.

Национална политика без националне подлоге, Зборник материјала II конгреса српских интелектуалаца, Београд 1995.

Дејтон – претпоставке и последице (Deyton – assumptions and consequences), елаборат саопштен у Институту за међународне односе у Хјустону, јуна 1998. Достављен америчкој администрацији.

ПРИРЕЂИВАЧКИ РАДОВИ

Хронологија 1941–1945. (сачинио око 200 јединица које се одnose на спољнополитичку активност НОП-а), Београд 1980.

Спољнополитичка документација НОП-а (избор око 3000 докумената, на бази уговора између Института за савремену историју и Савезног секретаријата за иностране послове).

Документација органа КПЈ (два зборника ове документације за 1945. годину).

ПРИКАЗИ И ОСВРТИ

Више десетина приказа и осврта, у југословенским часописима у периоду од 1963. до данас. Неколико је објављено у иностраној периодици.

НОВИНСКИ И ДРУГИ ОГЛЕДИ ЈАВНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Од почетка седамдесетих година до данас објавио је стотине новинских чланака, интервјуа, не само у домаћој него и у светској штампи.

У земљи и свету су му објављена и многа предавања, делимично или у целини.